

Природни области в България

3 ДУНАВСКАТА РАВНИНА – НАЙ-ОБШИРНАТА В БЪЛГАРИЯ

1. Местоположение на Дунавската равнина

2. Река Янтра и мостът над нея, построен от известния майстор Кольо Фичето.

3. Равната повърхнина дава възможност за обработка на земята с машини.

Дунавската равнина е най-северната природна област в България. В нея са изградени големи градове и основни пътища. Хората обработват плодородните земи. Те добиват и преработват подземните ѝ богатства.

Местоположение и природа

Дунавската равнина заема по-голямата част от Северна България (1). Тя се простира от река Дунав на север до гънките на Старопланинската област на юг. На запад започва от границата със Сърбия и на изток стига до Черноморското крайбрежие.

Наричат я Дунавска хълмиста равнина, защото повърхнината ѝ постепенно се издига от запад на изток. Тя е широко отворена на север, което улеснява проникването на студен въздух през зимата и на горещ въздух през лятото. През Дунавската равнина протичат много реки, които се вливат в Дунав – Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра (2), Русенски Лом. Водите им се използват за напояване. Близко до град Силистра се намира езерото Сребърна.

Равнината е покрита с плодородни черноземни почви. Малкото останали тревисти пространства и широколистни гори се обитават от полски мишки, лисици, сърни. Тази „златна“ земя се обработва грижливо (3). Най-източната част на равнината – Добруджа, е известна като житницата на България заради високите добиви на пшеница. Отглеждат се още царевица и слънчоглед. Има лозя, зеленчукови и овощни градини.

Използване на природните богатства. Градове

В Дунавската равнина се добиват различни подземни богатства. От каолина се произвеждат порцеланови изделия. Гипсът се използва в строителството. Отглежданите плодове и зеленчуци се преработват в консервни предприятия. От пшеницата, слънчогледа и царевицата се произвеждат брашно, олио и фуражи за животните. Електросенергия се добива в първата българска атомна електроцентрала край Козлодуй. За работата ѝ се използват и водите на река Дунав.

В Дунавската равнина има благоприятни условия за изграждане на селища и пътища. Най-големите градове в областта са Русе (4), Плевен (5) и Добрич (6).

4. Русе – сградата на операта. Русе е най-голямото речно пристанище на България. Мост над река Дунав свързва града с Румъния. Там са изградени предприятия за селскостопански машини, облекла, консерви и др.

5. Плевен – мавзолеят, издигнат в памет на загиналите руски и румънски воители в Руско-турската война. Днес градът е център за производство на машини, химически изделия и храни.

6. Добрич е „столицата“ на Добруджа. В града се произвеждат селскостопански машини, брашно, сирене, кашкавал, олио, обувки.

3. Човекът и обикновено и 4. клас – П. Павлов и др.

Речник

Природните области са големи части от територията на България, като във всяка една от тях има сходни природни условия. Хълмът е невисока изпъкнала част на земната повърхност.

Отговорете

1. Къде се намира Дунавската равнина?
2. Кои реки текат през нея?
3. Какви растения се отглеждат в равнината?
4. Кои големи градове се намират в равнината?

Наблюдавайте и открийте

5. Какви подземни богатства се добиват? За какво се използват?
6. Какви са зимата и лятото в Дунавската равнина? Обяснете защо.
7. Защо езерото Сребърна е обявено за резерват? Прочетете повече на с. 70.
8. Защо в Дунавската равнина се произвеждат селскостопански машини, брашно, олио, вино и консерви?

Обсъдете

9. За кои трудови дейности има благоприятни условия по крайбрежието на река Дунав и в Дунавската равнина?

Проучете

10. Намерете информация и снимки за два от градовете в Дунавската равнина по ваш избор. Представете я на съучениците си.

Природните богатства на България

9 РАВНИНИ, НИЗИНИ И ПОЛЕТА

Жътва на пшеница с машини в Добруджа

Розобер в Казанлъчкото поле

Град Стара Загора в Горнотракийската низина

Равнини и низини

България не е голяма страна, но **повърхнината** ѝ е много разнообразна. Обширни равни земи се редуват с ниски и високи планини. По-голямата част от територията на страната ни заемат **равнините** и **низините**. Те са ниски и равни земи.

Най-обширна е **Дунавската равнина**. Разположена е в Северна България, на юг от река Дунав. Покрита е с плодородни почви. През нея протичат много реки. Водите им се използват за напояване на растенията. В източната ѝ част се намира Добруджа – житницата на България.

В Южна България се простира **Горнотракийската низина**. В сравнение с Дунавската равнина тя е по-ниска. Затова е наречена низина. Плодородните ѝ земи се напояват от водите на река Марица. В нея са най-големите запаси на въглища в България.

Полеята

На юг от Стара планина са разположени **китни полета**. Те носят имената на най-големите градове в тях. В **Софийското поле** се намира столицата София. На изток от него са известните в цял свят **Карловско** и **Казанлъчко** поле. Наречени са **Розовата долина** на България, защото в тях се отглежда ароматната маслодайна роза.

Природни богатства на равните земи

Равните и плодородни земи са голямо природно богатство. Те са като огромни **градини**, в които се отглеждат **разнообразни растения** – пшеница, царевица, слънчоглед, зеленчуци, плодни дървета. Въглищата в Горнотракийската низина се използват за производство на електроенергия. Равнините, низините и полетата са заселени най-рано от човека. Сега в тях се намират **най-големите градове и села** в България. Равните земи се пресичат от важни пътища.

запомнете

Повърхнината на България е разнообразна. В плодородните равнини, низини и полета се отглеждат различни растения. В равните земи са изградени големи градове и села. Пресичат се от важни пътища.

Обработка на царевица в Дунавската равнина

Фермер в слънчогледова нива

Любопитно

Розоберът се извършва ръчно. Брането на рози започва много рано сутрин, преди цветът да е разпфнал, за да не се загуби ароматът му. Един килограм розово масло струва колкото два килограма злато.

Знам, че в Горнотракийската низина се отглеждат много зеленчуци.

Речник

Повърхнина наричаме формите на земната повърхност.

Равнината е обширна, ниска, предимно равна земя.

Низина е равна земя, която е по-ниска от равнината.

Полеето е обработван равен участък земя.

Отговорете

- 1 Кое е общото за Дунавската равнина и Горнотракийската низина? А какво ги отличава?
- 2 Кои са най-важните природни богатства на равните земи в България?

Наблюдавайте и открийте

- 3 Покажете на картата на с. 110 къде се намират „житницата на България“ и Розовата долина.
- 4 Посочете по два големи града в Дунавската равнина и в Горнотракийската низина.

Проучете

- 5 В Дунавската равнина се отглежда най-много царевица в България. Проучете за какво се използва тя. Направете табло със събраната от вас информация.